

Debreceni Katolikus Figyelő

141

A Szent Anna Főplébánia értesítője

*Mert gyermek születik,
fiú adatik nekünk, s az ő
vállára kerül az uralom.*

Fra Carnevale – Az Angyali üdvözlés (részlet)
© A Washingtoni National Gallery of Art jóvoltából

Amíg el nem jössz dicsőségben

A szentmisében az átváltoztatás után ezzel a felkiáltással valljuk meg hitünket a feltámadt Üdvözítő jelenlétében: „Halálotat hirdetjük, Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.” Az „eljövetel” szó a Biblia egyik kulcsszava. Fontos eleme Isten önkinyilatkoztatásának az üdvösség történetében. Jelenések könyvében ezt olvashatjuk: „Én vagyok az Alfa és az Omega, mondja az Úr, az Isten, aki van, és aki eljövendő: a Mindenható” (Jn 1,8). Vegyük észre, a folytatásban nem azt olvassuk, hogy „aki lesz”, – ahogyan azt váránk!

A ógörög mitológia állította Zeuszról: „Zeusz volt, Zeusz van, Zeusz lesz” (Pauszaniász jóslata). Ezzel a mitológiai felfogással ellentétben a zsidó-keresztény hitben Isten olyan hatalom, amely nemcsak mindig is volt, van és lesz, örökké nyugszik önmagában és forog önmaga körül (azaz elszigetelődve él önmagának). Nem! Isten erőteljes valóságként tapasztalható meg, aki még „eljön”, vagyis akinek – a teremtéssel együtt – van jövője; ezt a jövőt az Újszövetség Isten országának nevezi.

Isten jön, hogy jövőt nyisson meg számunkra. Istennek ez az országa az Ő eljövetele, az a hatalom, hogy belülről folyamatosan megújítsa a teremtést, meggyógyítsa a megtörtéket, új életre támassza azt, ami elhalt, és ismét mozgásba hozza a fáradtakat és a rezignáltakat.

Az őskeresztények vágyakozással telve kiáltottak Istenhez és Krisztusához: „Maranatha” – „Jöjj el, Uram”, és újítsd meg és mentsd meg a világot, az Egyházat és bennünket! Isten meghallja a hozzá így kiáltókat. Szentlelkében szeretetének megújító, jövőt nyitó hatalma érzékel. Szentlélekben Isten már megújítja a földet, az Egyházat és életünket. Isten dicsőségben való világba jövetelének végső célja az idők végén: Krisztus, a láthatatlan Isten képmása megújítja és teljessé teszi a világot. Ez az Úr régóta várt visszatérése, amely az adventi időszak első részének (a kezdetétől dec. 16-ig) központi gondolata, és amelyről ebben az időszakban a szentmise igeliturgiájában többször is hallunk.

Mit jelent az Úr dicsőséges eljövetele? Krisztus nem egy hatalmas uralkodó dicsőségében jön. Nem Isten feltételezett haragjában jön a gonoszok ellen, akiket a jó és a rossz közötti végső csatában véres harcban győz le. Ez a fény és a sötétség küzdelmének, a jó és a rossz közötti végső, kegyetlen összeecsapás apokaliptikus képe, amelyet az Ószövetség késői időszakában használtak és népszerűek voltak. Az ilyen elképzelések túlságosan is érthetőek lehetnek, ha valaki ismételt tanúja volt és továbbra is tanúja a gonoszok jó feletti győzelmének, az áldozatok szörnyű szenvedésének és tehetetlenségüknek az elkö-

folytatás a 2. oldalon ▶

► vetők erőszakoskodásával szemben. Ezek az áldozatok szörnyű, vérszomjas bosszúállásának képei az elkövetők és a hóhérok ellen; képek olyan emberek lelkében, akik csak egy kegyetlen háború képében tudják elképzelni egy jó Isten győztes hatalmát.

Medard Kehl, frankfurti teológus rávilágít: „Szörnyű gondolat! Mintha Jézus első eljövetele közénk születésekor kudarcot vallott volna, és mintha az idők végén Krisztusnak erőszakkal, tűzzel és karddal kellene elérnie azt, amit földi életében szeretettel nem érhetett el. Nem! A Biblia összes képe és fogalma mögött, amelyek az akkoriban megszokott, gyakran nagyon ijesztő szimbolikában illusztrálják az Úr eljövételét, ott rejlik a maradandó központi üzenet: A dicsőségben eljövendő Úr ugyanaz a Jézus Krisztus, mint az első eljövetelkor!”

Krisztus úgy tér vissza, ahogyan első eljövetelkor megjelent: önmagát nekünk szentelő és igazságos Megváltóként jelenik meg, aki mindenkit meg akar menteni. A történelem végidőbeli Ura és Bírója nem félelmet és rettegést akar terjeszteni; sokkal inkább akar bizalmat és reményt ébreszteni, hogy mindenkit elindítson a világunkról szóló igazság felismerésére, Isten embermentő szeretetének belátására és ennek a szeretetnek a befogadására.

Az Úr végidőbeli eljövetelkor – ismét Medard Kehl idézve –, hogy „mindenkinek kinyilvánul az, amit eddig csak hitben és szeretetben lehetett felismerni: Jézus Krisztus Isten szeretetének emberi alakja, Ő az egész teremtés mércéje, értelme és célja, akiben mindenki megtalálhatja üdvösségét és kiengesztelődését.

Jézus Krisztus igazságában, amelyet nem mindenkor egész szívvel hiszünk el, nyilatkoztatja ki önmagát minden embernek. Ennek köszönhetően végül a személyes élettörténetek és a világtörténelem értelmével és miértjével kapcsolatos minden megoldatlan és gyötrő kérdés választ nyer. Azt nem tudhatjuk, mikor és hogyan fog ez megtörténni, sőt el sem képzelhetjük, mert ez téren és időn, valamint azokon az uralkodó

erőkön túlmutató esemény, amelyekhez jelenlegi életünkben kötődünk.

Az Úr visszatéréseivel jelenlegi világunk, tér és idő beteljesedik, azaz a múlandóságtól megszabadítottan felemeltetik Isten örök életébe, és megőrződik. Az Úr visszatérése mindannyiunk esetében személyes meghalásunkban történik meg. Halálomban a személyes, földi világom, idő és tér megszűnik létezni számomra, de ami a személyes világomat alkotja – vagyis az „énem” –, bűntől megtisztítottan felemeltetik Krisztus dicsőségébe, a beteljesült életbe Istennél. Az Úr második, dicsőséges eljöveteléről szóló üzenet tehát nem rettegés- és fenyegetéskeltő, hanem inkább a beteljesedést hirdető örömhír.

De mit jelentenek akkor számunkra a természeti katasztrófák, háborúk, pusztítás és rombolás apokaliptikus kijelentései (vö. Lk 21,5-19)? Azt az üzenetet hordozzák, hogy minden megrázkódtatásban és azok ellenére, az egyének és nemzetek gyilkos gyűlölete ellenére, a pusztító háborúkban Isten az élet Istene, és az is marad, akinek az emberiség és az egész teremtés iránti szeretete fenntartás nélküli és visszavonhatatlan, mert Jézus Krisztus, a keresztre feszített és aki él, Isten megtestesült szeretete. Létezhet más szeretetvallomás ezen kívül, amely adhatna nekünk több bátorságot és magabiztosságot, több vigaszt és örömet, különösen szenvedésünkben, életünk megrázkódtatásaiban és válságaiban?

Befogadni ezt a szeretetet az életembe, amíg a saját halálomban részemről is visszavonhatatlanná nem válik, – ezt jelenti Jézus éberségre intése. Amikor a szentmisében imádkozzuk: „Halálotat hirdetjük, Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz” –, bizalommal hisszük, hogy ez a vallomás mindannyiunkra személyesen és az egész teremtésre vonatkozóan magában foglalja: amíg fel nem támasztasz engem, bűneimtől megszabadítottan lehetővé téve, hogy osztozzam a te beteljesült életedben, amely dicsőséges szereteted.

Krakomperger Zoltán

A szolgálat szelleme

A szolgálat olyan tevékenység, amely egész társadalmunkat érinti. Isten Fia, Jézus Krisztus mindannyiunk szolgálaként jelenik meg. A szolgálat egyházi alapkategória. Két fő iránya a karitás és a diakónia. Az isteni parancs pedig: „*Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj.*” Jézus élete Isten- és emberszolgálat egyszerre. Szolgálata nemcsak igeszolgálat volt, hanem „életáldozat és önfeláldozás.”

Az egyház a szegények szolgálata és a Szentlélek működése által gyarapszik és válik erőssé. Aki az embereknek szolgál, az a feltámadt Krisztussal találkozik. Hitben, hűségben és kegyelemben szolgálni: ezek adják meg a szolgálat teljességét. A Biblia azt tanítja, hogy az engedelmeség, a szolgálat előbbre való, mint az áldozat. Ez is része a jézusi tanításnak.

A szolgálat kapcsán is ébernek kell lenni, egyrészt azért, mert bele lehet feledkezni a feladat végzésébe, és meg lehet feledkezni a célról, hogy miért kell várakoznom, és kire kell szegezmem tekintetemet.

Jézus szolgálata

Az Írások szerint a szeretett Fiú szolgálni jött. Hangoztatta: Atyám dolgaiban kell lennem. Beszélt arról, hogy szolgálatainak egyedül a szeretet adja meg a méltóságát. Szép példát adott, amikor az utolsó vacsora elején megmosta tanítványai lábát. Jézus szolgálataival üdvözíti az embereket, és engesztelést nyújt a bűnökért. Utólérhetetlen és felülmúlhatatlan Jézus Krisztus üdvösség-szolgálata. Elvárja tőlünk a Mester, hogy testvéreink szolgálataiban emésztődjünk fel. Nemcsak csodálni kell a szolgálatban hősiesen helytállókat, hanem tudatosítani kell magunkban és híveinkben is azt, hogy ez a nagyság útja.

„*Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak hanem, hogy Ő szolgáljon és életét adja váltságul sokakért*” (Mt,10,45). Akik küldetést kaptak az Ige szolgálatára, azoknak alázatosságban és a próbatételek vállalásában kell hűnek maradni. Ahogy Szent Pál mondja Timóteusnak: „*Hirdesd az ígét, állj elő vele az Igét, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő!*” (2Tim 4,2)

„*Ha a búzaszem nem esik a földbe és el nem hal, egyedül marad, de ha elhal, sok termést hoz. Aki szolgálni akar nekem, kövessen, és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is. Aki nekem szolgál, azt megtiszteli az Atya*” (Jn,12,24-26). A szenvedésben megpróbált Jób bölcsességét is minden embernek ismerni és követni kellene: „*Szolgálat az ember sorsa a földön*” (Jób 7,1).

A zsoltárokból nagyon sokszor előfordul a buzgó kérés: „*Hallgasd meg szolgád imáit*”. Nagyon emberi vonás, amit a zsidó levélben olvasunk: „*Derítsd szolgádra arcodat!*” (Zsid 31,17) Szintén itt olvashatjuk a felhívást: „*Szolgáljatok az Úrnak félelemmel!*” (Zsid 2,11)

A jézusi példabeszédek végkövetkeztetése, hogy a hűtlen szolga büntetést érdemel. A hűséges szolga pedig azért nagy érték ma is urának, mert engedelmeskedik neki. Örök igazság az is, amit így mond Jézus: nem nagyobb a szolga uránál. A hűséges szolga azért is kedves ura szemében, mert tudja és valósítja, hogy két úrnak nem szolgálhatunk, mert különben csorbul a becsület. Jézus felteszi a kérdést, ki a hű és okos szolga? Aki végzi azt, amivel megbízták, és ura éberrel találja.

Már Izaiás próféta is utal rá, hogy a szenvedő szolga némán megy a leölés helyére, és ez Jézusra vonatkozik, hiszen a kereszttől nem fenyegetőzött.

Fontos szempont az is, hogy az Úrnak szívből kell szolgálni. Erre példaként a Bibliából Szűz Máriát kell kiemelnünk, „*hiszen rátekintett az Úr alázatos szolgálójára*”. Mária pedig érett lelkiállattal, tudatosan és kegyellel teljességgel vallotta: „*Íme, az Úr szolgálója vagyok.*”

Nagyon fontos tudnunk, hogy a szolgálatot nem szabad különválasztani, hanem egységesnek tekinteni az Isten és a felebarát szolgálatát, de a hivatás és a jó ügy szolgálata is ide tartozik. Bölcs megállapítás az is, hogy a tudatos vallásosság is Isten dicsőségének szolgálata. Ezért is lehet vonzó és megnyugtató a csendes kereszthordozás. Példaértéke van a közösségben és a jó ügy szolgálatában való kötelesség-teljesítésnek is. Fel kell hívni a fiatalok figyelmét a hűséges és önfeláldozó szolgálatra.

Erő kell a szolgálathoz, állóképesség, kegyelmi erő ahhoz, hogy háttérben, csendben vigyük a keresztet. Ezért is kéri Jézus: virrasszatok és imádkozzatok, hogy az ellenség támadása felvértezve találjon benneteket! Ennek birtokában mondhatjuk azt, hogy le lehet élni az életet bárhol a földön.

Még egy szempontra utalunk, mert Jézus is említette, hiszen szeretnek az emberek első lenni. Az Úr Jézus erre tanít bennünket: „*Ha valaki első akar lenni, legyen a legutolsó, mindenkinek a szolgálója*” (Mk 10,44).

Remélem, lesznek olyanok, akiknek ezekkel a gondolatokkal tudok segíteni.

Orosz Lőrinc ny. plébános

Gyermek-rózsafüzér

Kézműves gyermekdelutánra gyűltek össze a debreceni Szent Anna Főplébánia hittanosaik október 10-én délután a plébánia hittantermében. A foglalkozás kezdetén mindenki elkészíthette saját rózsafüzérét fagyöngyökből, majd a rózsafüzértitkokat díszítették a gyerekek. A kézműveskedést köve-

tően a résztvevők a templomban együtt imádkozták a rózsafüzért. Egy-egy tizedet egy-egy gyermek imádkozott elő. A közös imádság után vidám palacsintázással zártuk a délutánt. Köszönettel tartozunk a gimnazista ificsoport tagjainak a lelkes segítségnyújtásért és példaadásért.

Zarándoktábor

Augusztus 11. és 17. között a debreceni Szent Anna Főplébánia fiataljai egyhetes gyalogos zarándoktáborban vettek részt Gyarmatiné Komolai Marica és Zeleznik Erika hitoktatók vezetésével. A zarándoklat a Börzsöny és a Cserhát gyönyörű tájain vezetett Márianosztráról Mátraverebély-Szentkútra.

Miközben fizikailag egy szent hely felé tartottunk, belső utat is bejártunk. Úton vagyunk Isten, mások és önmagunk felé, keressük életünk értelmét és célját. A zarándok a lábával imádkozik.

A zarándoklatunk lelki ívét Assisi Szent Ferenc életének egy-egy állomása adta. Utunk során a fiatalok elkészítették és feldíszítették a zarándokkeresztet, amire felkerültek egyéni szándékaink is. A közösségi játékok, a kreatív feladatok, az emmauszi beszélgetés segítette, hogy a hét során közelebb kerüljünk Istenhez, egymáshoz és önmagunkhoz.

Szent Ferenc Naphimnuszának mintájára mindenki megírta saját Naphimnuszát.

*Mindenható, Fölséges és jóságos Úr,
Tied a dicséret, dicsőség és imádás és minden
áldás.*

*Áldott légy Uram, és minden alkotásod:
Legyen áldott a Fény, mert nem égette hátunkat.
Áldott legyen az Erdő, ami fát adott árnyékunk.
Legyen áldott a Szél, mert hűs szelet fújta ránk.
Áldott legyen a Felhő, ami takart minket
mezőkön át.*

*Legyen áldott a Csend, mert vele mehettünk
egymás után.*

Áldott legyen a Cipőnk, ami nem adta meg magát.

*Legyen áldott a kezünk, ami vitte a keresztet
megállás nélkül.*

*Áldott legyen Fejfedőnk, mert takart minket
szüntelenül.*

Legyen áldott a Szívünk, mert figyel az Úrra.

Áldott legyen az Isten, aki mindezt megalkotta.

(Szemes Emília)

Zarándoklatunk során nemcsak jelzett, székér- vagy turistautakon haladtunk. Volt lehetőségünk még nem kitaposott úton is menni. Ez is része a zarándoklatnak, hiszen a résztvevő fiatalok megtapasztalhatták, hogy nem mindig az a helyes út, ahol az emberek többsége jár. Keresztényként fel kell vállalnunk, hogy bizonyos kérdésekben más a véleményünk, mert a mi utunk Jézus Krisztus.

Az esti ima után a megosztóköriben a résztvevők megfogalmazták tapasztalataikat, gondolataikat, hálájukat és nehézségeiket.

Vasárnap reggel Nemzeti Kegyhelyünkre, Mátraverebély-Szentkútra indultunk. Mielőtt azonban beértünk volna a kegyhelyre, az Engesztelő réten lehetőség nyílt az egymással való kiengesztelődésre. Szentkúton a kegyhelyigazgató, Lóránt atya fogadta a fiatalokat. Majd az egész zarándoklatunk legmeghatóbb eseményére, Szűz Mária köszöntésére a bazilikába vonultunk. Lehetőség volt szentgyónásra, majd részt vettünk az Erdő Péter bíboros úr által celebrált búcsúi szentmisén. A szentmise végén aranymisés áldást és szentképet is kaphattak a fiatalok.

**Gyarmatiné Komolai Marica
és Zeleznik Erika hitoktatók**

Emlékezés

Az emlékezés emberi sajátosság, a tudatos gondolkodás része. Emlékezés nélkül nincs emberi identitás. Az emlékezés nem olyan dolog, hogy szeretem/nem szeretem, hanem emberi kötelesség. Nemcsak a kellemes dolgokra és a sikerekre kell emlékezni, ettől sokaknak dagad az öntudata, és kevélyé válnak. Emlékezni kell a fájdalomra is, a kudarcokra és a gyászra. Az emlékezés sorában első helyre tegyük, hogy kire emlékezünk, mert e mögött személyek vannak. Azonban itt is első helyre kell tenni az Úrra való emlékezést. Nagyon szeretem a következő ének sorait: *„Ő, Jézus, emlékezni rád a szívnek szent örömet ad, de minden méznél édesebb szívünkben bírni Tégedet.”*

Első helyen áll emlékezni az Úr nagy tetteire, irántunk tanúsított jóságára, örök szeretetére. Aki emlékezik, az hálás természetű, aki nem szeret emlékezni, az nem igaz ember. Gazdag tapasztalattal rendelkezik az, aki csak ennyit mond: „Emlékeimből élek.”

Az egész Biblia, az egész vallásos életünk az emlékezésben gyökerezik. A Megváltó születésére való várakozás, Jézus egész életének eseményei: szenvedése, halála és feltámadása, a szentmiséink állandó végzése, mind-mind ezen a jézusi parancson alapul: *„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!”*

A Jézusra való emlékezés élő kapcsolatot ad a múlttal, és elénk tárja a leglényegesebb tételt: honnan jöttünk és hová tartunk. Öröktől fogva benne voltunk a szerető Atya tervében, és Ő látta értelmesebbnek, hogy megszülessünk. Hamar fel lehet fedezni a hatalommal bírók szándékát, de kis és egyszerű emberek szintjén is a másik nemzet vagy ember felé, hogy te mit keresel itt? Akik így gondolkoznak, azok irigyek, féltékenyek, és még az életet is sajnálják a másiktól.

Az emlékezés tehát a hit központi és szükséges eleme. Ahogy említettük, Jézus a hit központjává szenvedésének és megdicsőülésének emlékeztetése tette. Isten Jézus Krisztusban megvalósított nagy tetteinek emlékezte az igazi hála és Isten valódi dicséretének belső feltétele.

A hit hallásból ered, mondja az Írás. Kell az emberi befogadás és a kegyelem, hogy az elhangzottakból élő hit legyen. Az egyén lelki egészségét kockáztatja, ha múltját szem elől téveszti, a vallás ideológiává torzul, ha nem emlékezik többé eredetére. A lelkünkben zajlanak le azok az események, ahol az ember az Istennel találkozik. Erről mondja Szent Ágoston: *„kívül nem találta meg, Uram, hiába kerestelek, mert legbensőmben voltál.”*

Még egy lényeges dologra hívja fel a figyelmet a szakirodalom: *„Az emlékezet a lélek ama ereje, mely*

Drága barátnémnak, Zsuzsának

„HOL A BOLDOGSÁG MOSTANÁBAN?” (PETŐFI: TÉLI VILÁG)

Titeket is foglalkoztat a kérdés, kedves (fele)barátiam, vagy csak az én lassan 80 évhez közeledő agyam siklott ilyen szellemi tájakra? A kiinduló pontot egy idézet adta Boldog Batthány-Strattmann Lászlótól: *„Ha boldogok akartok lenni, tegyetek másokat boldoggá!”* Tetszik a gondolat és biztosan van is benne igazság. De rögtön az jutott eszembe, hogy keveseknek adatik meg, ami neki: hány embernek adta vissza a szeme világát, hány szegényt gyógyított meg vagy segített kievickélni reménytelen helyzetéből. Láthatta maga körül a hálátelt pillantásokat, felderülő arcokat. Ám egy hétköznapi embernek jóval kevesebb lehetősége van sokakat boldoggá tenni, jó, ha egy-kettőre futja. A másik ember boldogítása csak egyik aspektusa boldogságvágyunk kielégítésének.

S mintha az Örömhír (Evangélium) nem is teljesen erről szólna. Teli van teljesíthetetlennek látszó elvárásokkal. Egyik kedves atya gyakran kezdte így a homíliáját az elmúlt hetekben, hónapokban: *„Keressük meg,*

mi ebben az örömhír!” (Mert látszólag nem az örömről szólt az evangélium. Ő, persze, megtalálta benne az örömet.) S itt vannak a boldogmondások, amelyekben olyanokat nevez boldognak Jézus, akiknek nem mindig kívánczunk a helyébe... Úgy tűnik, a túlvilági boldogság ígérete nem elég vonzó a mai ember számára. De a boldogmondásokban nem feltétlenül túlvilági ígéretekéről van szó. Jézus nem azt mondja, hogy *„Boldogok lesztek...”* Következésként jelen időt használ: már most boldogok, akik... A lelki szegénység, sírás, igazság-, békesség keresése, üldöztetés stb. tényleg jól megfér a boldogsággal? A szentek példája azt mutatja: igen. Legtöbb esetben a szentek már itt a földön boldogok voltak, bárki / bármi gyötörte őket, vagy gyötörték magukat. (Legtöbbet talán a lelki szárazságtól szenvedtek, de idővel az elmúlt.)

A szenvedés belefér a boldogságba? Igen, határozottan igen. Erre legjobb példa a Boldogságos Szűzanya: a minap hallottam és igaznak találom, hogy az

nemcsak a múltra emlékeztet, hanem remélni is képes a jövőben, vágyódik Isten végleges örök szemlélésére.”

Szomorú és fájdalmas tapasztalat, de sajnós, ismétlődik, hogy főleg a diktatórikus hatalmak megszüntetik az emlékezés helyeit. Lerombolják a templomokat, temetőket, emlékhelyeket, szobrokat, de még településeket is elpusztítanak. Gondoljunk csak az i. sz. 69-70-ben lerombolt Jeruzsálemi templomra, melyet nem engedtek újjáépíteni.

Fontosak azonban az emlékeztető helyek és lehetőségek, mert megtörténik a csoda, hogy egyesek itt nyernek új erőre, mert leteszik a gyűlölet és harag kötelékeit, és meg tudnak újulni, és meg tudnak bocsátani.

Ne mások emlékeztessenek bennünket a múlt gyászos eseményeire, hogy mit tettek őseink, hanem civil és nemzeti szempontból is éljen bennünk ennek a kötelessége! Ihlessen bennünket a vallási kötelesség a nemzet dolgaira való emlékezésre! Ne csak másoktól várjuk, hogy áldozzon a szülőföldért, hanem mi magunk is gyarapítsuk a nemzeti értékeket! Sokszor eltűnődtem a sírfeliratokon, főleg ezen: „Emléke örökké él.” Eltelik egy-két generáció, és a sír is ápolatlan. Emléktáblák, szobrok, utcanevek keveseknek őrzik emlékét, de ezek is feledésbe merülnek.

Hitünk és vallásosságunk szempontjából fontos a szentekre való emlékezés, a példájukat követni és közbemjárásukat kérni kell.

Családi találkozásoknál is eleven téma az őseinkre való tiszteletteljes emlékezés. Jó emberekre még emlékezni is jó dolog.

Történelmi tanulmányaink folytán az értékorientált tanárok gyakran emlegették: „A történelem az élet tanítómestere.”

Voltak ideológiák, amelyek zászlójukra tűzték, hogy végleg eltörlik a múltat. Bölcs dolog egy másik megfogalmazás: „Aki a múltat nem ismeri és nem becsüli, az a jövőt sem érdemli.” Az is értékes tapasztalat, hogy személyek emlékiratait olvasva jobban megismerjük az adott kort vagy eseményt. Ezért is őrzünk köveket és tárgyakat, hogy a múltra emlékeztessenek, és a titkok feltáruljanak.

Befejezésül, személyesebb gondolattal zárom ezt a gondolatsort.

A hit és vallásosság, lelkiélet mikéntje és természeté azért is vonzó és egyedülálló, és lesz is jövője, mert az emlékezésünkben egy személyhez: a tökéletes Jóistenhez való kapcsolatunk mint mindennapi kenyerünk éltet bennünket. Ezt kívánom olvasóimnak.

Orosz Lőrinc ny. plébános

ő „Igen!”-jében már kimondásakor benne volt a szenvedések elfogadása is. Nem sokáig kellett várnia, hogy ezeket megjósolják neki, de azt hiszem, tisztában volt ezzel vállalása első percétől fogva. Mégis micsoda markiszmosz (boldogságról szóló ének) fakad ajkán Erzsébettel való találkozásakor. *„Ezentúl boldognak mond engem minden nemzedék.”* Boldog volt akkor is, amikor a keresztfáról levett Fia testét tartotta karjában? Igen boldog, csak nem úgy, ahogy mi a boldogságot elképzeljük. A boldogság nem állandósult eufória (ezt nem is bírnánk sokáig elviselni, elégnénk benne), hanem a léleknek egy olyan belső állapota, amelyet még a legsúlyosabbnak látszó tragédia sem rendít meg (legfőleg rövid időre kizökkenhetünk ebből az állapotból, de vissza tudunk találni hozzá). Hogy ehhez kell a felfelé nézés, a Gondviselésben bízó szilárd hit, az Istenbe kapaszkodás képessége? Igen, kell. Ezért adhatunk mi naponta hálát azért a nagy ajándékért, amelyet a tettekben megnyilvánuló vallásgyakorlatunk ad nekünk: olyan képességnek vagyunk birtokában, mintha „a boldogság kék madarát” tartanánk kezünkben. Ezért érdemes áldozatokat hozni...

Annak, aki fázik, „barátságos meleg szobában” van a boldogság. Legtöbbünknek ez nem olyan teljesíthetetlen. Sőt ahhoz is hozzájárulhatunk, hogy másnak is legyen meleg szobája. Bár lehet, hogy ő attól még nem lesz boldog, mert irigykedik a másikra, akinek több is van. Talán sikerül megértetnünk vele, hogy a boldogság nem ezen múlik. Akkor már nyert ügyünk van.

Visszatérve Máriára: már a köszöntés első szava (a görög koinéban: Khairé! - χαῖρε! latinul: Ave!) nem csupán azt jelenti: „Üdvözlégy...”, hanem azt is, hogy „Örülj!” / „Örvendezzél!” (Így kezdődik görögkatolikus testvéreink Akatisztosz – „Állva énekelt” – gyönyörűsége himnusza: Örülj, Szent Szűz...). Utána kérdeztem, s azt mondták, igaz: egyedül mi, magyarok hívjuk Isten Anyját (s a mi Anyánkat is) Boldogasszonynak. Boldogasszony Anyánk, taníts meg minket is boldognak lenni „most és halálunk után”!

Némethné Horváth Margit

Úrangyalára hív a harang

AZ ANGELUS IMA

© VATICAN NEWS

Mindig szerettem Rorate-ra járni, de ide, a Szent Annába különösen a végén elénekelt Úrangyala miatt. Szövege és dallama egyaránt gyönyörűsége. Gondoljunk bele együtt kicsit mélyebben! (Mivel kedves olvasóim bizonyos jól ismerik a magyar szöveget, engedtessek meg nekem, hogy a három versiculust az eredeti nyelven, latinul idézzem.) Az ima határozott felütéssel kezdődik: az angyali hír tényét tartalmazza az első *versiculus* vagy *versus* (V): *nuntiavit Mariae* – hírt hozott Máriának. A válasz (R = *responsum*) pedig már a fogantatás tényét közli: *concepit* – megfoganta. (A latin szöveg a magyarnál tömörebb: V. *Angelus Domini nuntiavit Mariae* R. *Et concepit de Spiritu Sancto*.)

A második és a harmadik versiculus pedig szó szerint evangéliumi szöveg, ez a fordítás szerepel a Vulgatában. A második Lukács, a harmadik János Evangéliumából való: V. „*Ecce ancilla Domini*; R. *fiat mihi secundum verbum tuum*” (Lk 1, 38). – „Íme, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.” „*Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis*” (Jn 1, 14). – „És az Ige testté lőn, és közöttünk lakozék.” A fordítások pontosak, a másodikban az igék még őrzik annak emlékét, hogy a magyar nyelvben is volt valaha perfectum – latin mintára, hisz előbb tanultunk meg latin betűkkel latinul írni, mint magyarul. (Kinek tűnik fel pl. a Himnusz szövegében: „Őseinket felhozád... stb.”)

A versiculusok után egy-egy Üdvözlégy következik, hiszen Mária a mi legjobb közbenjárónk. A harmas szám utalhat a Szentháromságra. Majd jön a záró rész. Először egy más imához (pl. a rózsafüzérhez) is kapcsolható rövid kérés: „*Imádkozzál érettünk, Istennek szent Anyja* – hogy méltók lehessünk Krisztus

ígéreteire” majd a könyörgés: „*Kérünk téged, Úristen, önts lelkünkbe szent kegyelmedet, hogy mi, akik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az ő kinszenvedése és keresztye által a föltámadás dicsőségébe vitessünk! Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.*” Számomra ennek tartalma azért figyelemre méltó, mert a megtestesülés említésén túl mintegy dióhéjban a teljes üdvörtörténetet összefoglalja: Krisztus kinszenvedését, keresztyét és föltámadását, amely egyúttal megelőlegezi a mi föltámadásunkat. Micsoda gazdagság egy rövid imában! Pontos, hiteles evangéliumi szöveg, s hozzá kapcsolva megváltásunk titka. Mindenki számára érthető, könnyen elmondható, elénekelhető volt a múltban, az a jelenben, és reméljük, az lesz a jövőben is. Drága, becses hagyomány, ha megtanítjuk rá gyermekeinket, unokáinkat.

Most tekintsünk bele, milyen régi is ez a hagyomány. Az ima eredete a bencés és a ferences szerzetesekhez nyúlik vissza a 11. századig: eleinte csak az Üdvözlégyet imádkozták naponta többször Mária oltalmáért és a békéért. A 13. században a ferencesek Krisztus megtestesüléséről mondtak rövid imát reggel, délben, este. Amikor – számunkra jól ismert okból, a nándorfehérvári diadal emlékére – 1456-ban III. Callixtus pápa elrendelte a déli harangszót, az Úrangyala elimádkozása ehhez kapcsolódott, de még nem volt egységes szövege. Elsősorban Szt. Bonaventura és sienai Szt. Bernát követői terjesztették, s a 15. századra a katolikusok egyik legismertebb imája lett. Pápai buzdítások is hozzájárultak mind a harangozás, mind a hozzá fűződő ima szokásának terjedéséhez. Végleges szövegét a 16. századra nyerte el, s imádkozása – különösen nálunk – egyre jobban összekapcsolódott a harangszóval, leginkább a délivel. Nem hiába az ismert harangfelirat: „*Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango.*” – Az élőket hívom, a holtakat elsírom, a villámokat megtöröm. Népénekünk is szól róla, hogy hajnaltájtól napestig háromszor szólít imára a harang, de – egy másik ének szerint – Bernadett is ezt az imát végezte, amikor megjelent neki Mária. Naponta hallhatunk ma is a pápáink nyilvános Úrangyala imájáról... Most, hogy jobban értjük a szövegét (ha esetleg a pápa latinul mondja is), talán nem csodálkozunk ezen a nagy népszerűsége.

Némethné Horváth Margit

Sorsaink...

MI azt hisszük, hogy MI,
pedig Isten irányítja sorsunkat, életünket:
próbálja belőle a legjobbat kihozni,
de számos bűnünk, sajnos, bennünket büntet...

Ő nem akarja elvenni tőlünk
a szabad akaratot,
hogyan folyton csak őrlődjünk,
s melyet szeretettel adott!

Ő vigyáz ránk, pásztoral,
és próbál jóvá tenni
mindent, amit elrontottunk valahol,
és tanít szeretni,
hogyan minket is szerethessenek,
s így életünkben céljaink legyenek!

Sorsunk a MI kezünkben van,
az Ő állandó védelme alatt:
gondot visel ránk szakadatlan!
...-S hogy boldogok lehessünk: ad és ad
mindent, amit csak lehet;
noha ki nem érdemeljük.
Ilyen az isteni szeretet!
De jó, hogy itt van velünk!

Dr. Szluha Gyula Antal

Remény-szonett

Átsuhan felettünk csodás reménység,
Kisded Jézus mindenkit átkarol.
Szívünkben is eloszlik a sötétség,
Béke érkezik angyal-szárnyakon.

Kigyúlt vak világunk világossága,
Átsuhan a remény éltünk egén.
Advent csodás ígétét betartva,
Lelkünkben már ott tündököl a fény.

A csodás éjszaka kegyelmet hintsen
Bűnös emberre is, Jóságos Isten,
Ki könnyezve szeretetünket kérted.

Tudom nem mindig csak a jó vezetett,
De gyarló tettünket talán megérted,
Gyűljön hát szívünkbe Égi Szeretet!

Hornyák Jánosné Csiszárik Mária

Karácsonyi gyertyafény

Óh,
gyertya
szívünkbe
szórd a fényt,
köszöntsük
karácsony
éjt!

Visszavilágítasz gyermekkoromba
Sugárod ma is a szeretet melegét.

Visszatükrözöd újra meg újra
Régmúlt idők békés leheletét.

Ismét kivirágzik szívemben
A szent karácsony békéje.
Puha és meleg takaróként
Borul rám boldog emléke.
Az éjféle harang hangjára
Hintáznak kis hópelyhek.
Könnyedén s testvérként
Ölelnek át ma bennünket.
Karácsonyi csodás dalok
Török meg a nagy csendet.
Szívből jövő kis dallamuk
Melegíti a fagyos lelkeket.

Óh, gyertya! Add tovább ma kicsiny fényed, s lángjaid éljenek
bennünk tovább! Gyűjtsd meg elfáradt lelkünk kis gyertyáját,
és simítsd ki életünk nehéz, göröngyös útját!

Hornyák Jánosné Csiszárik Mária

Romon virág

SZUBJEKTÍVEN GYÖKÖSSY ENDRE: MAI PÉLDÁZATOK, ÚJABB MAI PÉLDÁZATOK KÖTETÉRŐL

A református lelkész, pszichológus, író, költő Gyökössy Endre (*1913 – †1997) Mai példázatok, Újabb mai példázatok című kötete napjainkban immár a hatodik kiadását érte meg. Nem érdemtelenül. Akár a „különös 10 évről”, akár az „ezt követő 40 esztendőről” szólnak az írások, mögülük egy nagy tudású, nagy élettapasztalattal bíró, Istenben hívő és másokat is Istenhez vezetni akaró ember: a lelkész-író karizmatikus alakja áll elénk. Mi a 40 esztendő? „A kommunizmus éveit” – siet elénk a magyarázattal a kiadó. Akkor visszaszámolva tudhatjuk, mi volt az előtte levő 10 év.

Az a tíz év történelmünk egyik legzavarosabb korszaka volt: háború, hódítás és meghódítottság, kormányváltások stb., ami mindenkinek sok fájdalmat, szenvedést okozott.

Az író szavaival szólva: volt „*pince-élet, romok, szirénák, futások, félelmek, éhség s olykor öröm három krumpli felett.*” Aztán jött a negyven év, a „*csönd, új-rakezdés.*” *Ismét egy gyerek. Mehetünk a templomba – ha van –, de mehetünk. ... Ismét énekeljük a 90. Zsol-tárt: „Tebenned bízunk eleitől fogva. És énekeljük és újra énekeljük, és nem tudjuk abbahagyni. ... Megin-dul az első villamos, az első vonat. ... Ruháért, aranyért: élelem. Van, aki nem ér oda, s van, aki haza nem. De romon virág. Újra indul az élet.*” Idéztem a „Joó előtt Jé

következik” című példázatból. Alcíme: *Dr. Joó Sándor-ra emlékezve.* Ki volt dr. Joó Sándor? Szerzőnk lelkész-társa, hozzá hasonló gondolkodású, nagy tudású és nagyszívű ember. Ez a példázat azon kevesek egyike, amelyhez szerzőnk nem mellékel utalást egy megfelelő szentírási helyre. A Jé nyilván Jézus. Jézus minden-ki és minden előtt! Mondhatnánk: ez minden példázat fő üzenete.

De nem kell mindenkinek lelkésznek vagy más ta-nult embernek lennie, hogy igazi hőssé, a mindenna-pok hősévé váljon. Sok példázat igazi hősei az egysze-rű kisemberek. Ilyen Szabó néni a Váci útról, aki élete kockáztatása árán is visz élelmet a pincékben nyomor-góknak, mert „nem esne jól magunknak enni” – tart-ja. De hős a bolondnak tartott Mária is Megyeren, aki dideregve viseli fűtetlen lakásában a hideget, és vál-tozatlanul Jézus anyjának mondja magát, mert a Bib-liában olvasta, hogy aki az Isten akaratát cselekszi, az Jézus fitestvére, nőtestvére meg anyja. Márpedig ő mindig Isten akaratát cselekedte.

Mindennapi hős az a János is, aki halálos betegen is hóvirágokat ültet az íróék kertjébe, mert vallja, hogy nincs unalmas munka, csak unalommal végzett mun-ka van.

Adventi készülődés

C sodálatos magas dombokkal ölelt falucskában alig harmincan élnek. A Tél jeges nagy csizmájá-val csikorogva lépeget közöttük. Fehér köntösbe öltöztette a házakat, udvarokat, szántóföldeket. Ezüst hó csillan mindenfelé. Dermedt fák kétségbeesetten kapaszkodnak a fagyos földbe. Reszket sok-sok piciny madár. Még a csillagok is reszketve tekintenek a földre. Bizony, a tél sok tűfogával, rideg ujjával marcangol. Fagyos arcát alázatosan hajtja le a mély barázdákra. A falucska kicsiny patakjának cseppjeit is fojtogatja a jég. Csikorgó hideg van, de mégis – mégis a hagyo-mányokat mélyen tisztelő paraszt emberek szívében melegség honol. Decembert ír a Kalendárium. Kalapos ember hófödte udvaron kalapál, ácsolgat valamit.

– Hé, szomszéd! Csak nem a jászolt eszkabálja már?

– De biz, aztat! Hadd örüljenek a gyerekek!

Szép szokás itt a faluban Advent idején, a Messiás várakozásakor a házakba kis jászolt készítése.

– No, gyerekek, akarjátok, hogy a kis Jézus nálunk is aludjon majd? Nézzetek ide, behoztam ezt a kis jászolt, melyet többféle fából készítettem.

– De hát édesapám, ilyen kemény, hideg ágyikóban fog aludni a kis Jézuska? – kérdezi az alig 5 éves Évike.

– Óh, azt nekünk kell ám jó meleggé varázsolni! – mondta az édesapa.

– De hogyan?

– Anyjuk, hozzál csak egy ponyus szalmát!

Az asszony máris indult ki a csűrbe, fürgén össze-szedett egy jókora csomó szalmát, már hozta is a hátán.

– No, gyerekek! Ebből a kupacból lehet a jászoltba rakni a kis Jézuskának. De csak akkor tehetek bele egy-egy szálát, amikor valakivel jót tettetek, jót csele-

Hősök azok a fiatalok is, akik szerelőhöz juttatják az íróék lerobbant kocsiját. Egyik megkérdezett azt mondja, azért segített, mert elhunyt szeretett édesapja mindig azt kérte tőle: Fiam, ha tudsz, segíts!

Hős az a külsőre csúnya Bábus is, aki korábban mint bába sok gyereket segített a világra, most pedig a haladók gondviselője. Ő az, aki a Hajnalcsillagra tekintve beszélget Jézussal.

Persze a példázatokban vannak negatív szereplők is. De ezeket sem elítéli az író, hanem megmutatja, miért vált például részegessé, gorombává a férj, – mert munkánélküli lett. Miért mindig elégedetlenkedő a hús minőségével a „Boszi” (boszorkány), akinek semmilyen hús nem volt megfelelő, amit a hentes kínált – mert szeretett cicájának a legjobb falatokat akarja biztosítani. Cicája halálos beteg lett, s mikor csak a legdrágább falatokat vásárolja neki, éppen orvoshoz készül vinni szeretett állatát, hogy örökre elaltassák. Miért loptak virágot idegen sírról a kis rongyos virágtolvajok? Mert nem volt miből édesanyjuk sírjára virágot venniük. Az említett személyek mind meg is változnak. Sok „rossz útra tért” emberben elég egy régi emlék felbukkanása, egy szüleitől, nagyszüleitől hallott bibliai személy vagy történet felidéződése. De elég lehet a megértés, az együttérzés a szidalmazás, a veszekedés helyett. Azonban a közeledést az egyik félnek el kell kezdenie!

Csak a harmonikus családi fészek lehet igazi otthon, ahol a gyermek is jól érzi magát és nem akar „hátra felé lépkedve” menni haza, mint teszi ezt az egyik példázat gyermek-szereplője.

Több írás szól az idős emberekről. Ez az egyik legserülékenyebb korosztály. Gyakran az idősek a mellőzés, az elfeledés alanyaivá válnak. Pedig sokuk szaktudására, bölcsességére szükségük volna a fiataloknak. Írónk véleményét kifejezi az egyik írásnak már a címe is: „Öregember – öreg, de ember”.

Bővíthetnénk még az írások tematikáját a természetvédelmi példázatokkal s egyébbel. De elég annyit mondanom: „Bandi bácsinak” – ahogy írónkat idősebb korában olvasói is nevezték – akármely példázatát (az ő kifejezésével élve: novellettáját) vagy bármely írását olvassuk, valahogy magunk is jobb emberekké válunk/válhatunk. Érdeemes hát olvasnunk írásait!

Bérces Mária-Klára

kedtetek. Remélem, hamar jó puha fekhelyet készítenek neki.

– De honnan fogja tudni a Jézuska, hogy jó cselekedetből tesszük oda? – kérdezte a nagyobbacska fiú.

– Tudni fogja arról a szeretetről, amellyel odatettétek – mosolyodott el az édesapa.

– Édesanyám, vacsorára hadd tegyem én a fazekat az asztalra – szólt villámgyorsan a fiú.

A két szülő összenézett.

– No, máris kezdődik a szép Adventi játék, készülődés.

A házban napról napra a sparhelt mellett a szeretet, a jóság szikrája is melengette a szíveket. Nagy volt a lelkesedés, gyúlt bizony a sok-sok puha szalmaszál a jászolban. Gyerekek, felnőttek igyekeztek ebben az időszakban kicsit jobbak, kedvesebbek lenni. Szinte lesték, hogyan tudnak egymásnak segíteni. Az embe-

rek mindig is szeretnek készülni, várakozni valami szépre, jóra. Minden várakozást felülmúl a Messiás-várás. Szerte a világban sokféle szokás létezik ilyenkor, de ami közös ezekben, az a Szeretet, odaadás, összetartozás érzése.

Kinn csodás apró hópelyhek hintáznak, benn karácsonyi melegség. Nem a szikrázó karácsonyfán, hanem a szívekben gyúlt ki Karácsonynak fénye. A Szeretet simogatta lelküket. A puhára bélelt jászol körül a „Mennyből az angyal” dallama fátyolossá tette a tekinteteket. Ezeknek a gyermekeknek e régmúlt Karácsonynak megható emléke, fénye az időtlen szeretet soha el nem múló melegét sugározta. Amikor elhalkul, majd elhallgat a karácsonyi harangszó, e jó szándékú emberek szívében tovább cseng a Szeretet muzsikája.

Hornyák Jánosné Csiszárík Mária

Hitéleti programok adventben a Szent Anna Főplébánián

December 1-től 18-ig tartó adventi adománygyűjtésre hív a városi Karitatív Testület összefogásban az önkormányzattal, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyével, a Hajdúdorogi Főegyházmegyével és a Tiszántúli Református Egyházkerülettel. Ezzel enyhítenek a nehéz helyzetű családok és idősek nélkülözésén. Külön köszönjük, ha az adományozás során cukor- vagy gluténmentes élelmiszert is helyeznek a szeretet-tasakba, amely leadható a sekrestyében vagy a plébániairodán.

- **December 1-től hétköznapokon 06.00 órától** rórate-szentmise, amelynek végén énekeljük az Úr angyalát, és szombatonként a szentmise után reggeli teázásra hívjuk Kedves Testvéreinket az 5. terembe. Ezeken és a többi szentmisén felolvasásra és ministrációra hívom és várom a felnőtteket és a gyerekeket. A felolvasáshoz feliratkozhatnak a sekrestyében. 7.00 órakor nem tartunk szentmisét.
- **December 6-én 15.00-tól** adventi filmes délután az Apolló Moziban
- **December 7-én 09.30-tól** Mikulás-ünnepség a székesegyházban
- **December 14-én** kezdődik és kilenc napig tart a Szent Család-járás áhítat 07.45-től a Szent Anna-székesegyházban
- **December 14-én 17.30-tól** ünnepélyes esti dicséret a székesegyházban
- **19.00-tól** a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara orgonatanaszakos hallgatóinak adventi koncertje
- **December 17-én 09.00 órától** a Karitás karácsonyi csomagosztása a plébánián
- **December 19-én, 08.45-től** lesz székesegyházunk karácsonyi nagytakarítása és karácsonyfa-állítás. Minél többben vegyük ki részünket a munkákból!
- **December 20-án „EGY TÁNYÉR SZERETET”** mottóval fiatal vállalkozók egy csoportja fog főzni rászorulóknak és hajléktalanoknak. Ehhez süteménnyel, szaloncukorral, teával bárki hozzájárulhat, és a 13.00 órakor kezdődő ételosztásnál segíthet a Böszörményi úti Shell benzinkútnál. A sütemények leadhatók a 7. teremben 11.00 és 12.00 óra között.
- **December 24-én 15.30-kor** hittanos gyermekeink karácsonyi pásztorjátékot adnak elő templomunkban. Utána 16.00 órakor kezdődik Urunk születésének vigíliai (előesti) szentmiséje. 17.00 órától 23.00 óráig templomunk ZÁRVA LESZ. 23.00 órakor nyitjuk ki a székesegyházat, és kezdjük az éjféli szentmise kezdéséig tartó énekes-zenés áhítatot.

Állandó szolgálati lehetőségek székesegyházunkban

1. Felolvasás a vasár- és hétköznapi szentmiséken (a szentmise előtt kb. 10 perccel a sekrestyében átnézhető a felolvasnivaló).
2. Családok jelentkezhetnek a szentmise adományainak (kenyér, bor és víz) felhozatalára az oltárhoz. Ehhez szükséges egy rövid egyeztetés a szentmise előtt.
3. Férfiak és nők egyaránt segíthetnek a perselyezésben.
4. Bátorítom a gyerekeket és fiatalokat (fiúkat és lányokat), hogy ministráljanak a vasár- és hétköznapi szentmiséken. Már első osztályos kortól jöhetnek a gyerekek. A nagyobbak majd betanítják a kisebbeket.
5. Templomunk őrzése a hétköznapok valamelyikén és vasárnap délutánonként néhány órában.
6. Templomunk bemutatása előre bejelentkezett csoportoknak magyarul, angolul vagy németül.
7. Látogatók kalauzolása az Őseink Hite kiállításon.

Szeretettel várjuk azon diákok és felnőtt testvéreink jelentkezését, akik szívesen részt vennének ezen szolgálatokban! Önkéntes szolgálatvállalásukért illesse őket hálás köszönet!